

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

כ"ג אב תשפ"ב • גליון 224 • פרשת עקב

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
20:39	19:57	18:59	ירושלים
20:42	20:20	18:56	חיפה
20:39	19:58	18:59	

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

שבת קודש

כמה חשיבות יש לקדושת השבת שכל השבוע האדם צריך לזכור אותה

ברכת המזון

הרי כל יום שעובר, צרותיו מתחדשות. יהודי יוצא מהבית, ומקוה שישבו בשלום, אך מי יודע... כמה איומים יש על העם היושב בציון, כמה הדרכים בחזקת סכנה, כמה מחלות קשות תוקפות חלילה. צרות עמך מרובות, ומי לא רוצה לזכות בשכבת הגנה מפניהן, לעטר את עצמו ובני משפחתו בהגנה אלוקית ייחודית שתשמור על כולם רגועים ושמחים?

אותן דקות יקרות ובודדות של ברכת המזון מבטיחות לנו להינצל מצרות, מעניקות לנו שכבת הגנה שממית שתשמור עלינו. ברכת המזון היא הבטחה אלוקית להגן עלינו ולשומרו מכל צרה וצוקה, ועל כן - בוודאי שנאמץ את המצוה היקרה הזו, ונברך ברכת המזון כראוי וכהלכה, בכוונה ובהתלהבות!

אך כדי לזכות בהבטחה הזו, כדי להעצים את השפעתה בחיינו, כדי לברך ברכת המזון כהלכה ולזכות בכל אוצרותיה, הבה נזכור את דבר ההלכה הפשוטה, הפסוקה ב'משנה ברורה': את ברכת המזון טוב לברך בקול רם. יוצאים ידי חובה גם אם לא מברכים בקול, אך לכתחילה - יהודי צריך לברך ברכת המזון בקול!

כמה נפלא! ההלכה הזו, יש בה עצה נפלאה ומיוחדת, כלי עוצמתי במיוחד לזכות באוצרות השפע של ברכת המזון. הבה נתרגל: ברכת המזון מברכים בקול, נקודה. כי הקול מעורר הכוונה, שומר על הריכוז, גורם לברך בהתלהבות ובדבקות, כראוי לרגע בו אומרים תודה לאבא שבשמים!

בנוסף יש כלי נוסף, עוצמתי במיוחד, שמגלה ה'משנה ברורה': לברך ברכת המזון מתוך סידור או ברכון. כשאדם קורא מתוך הכתב, הוא מתרכז, עוקב אחר מה שהוא קורא, וממילא נשמרת כוונתו. כדאי כל כך לאמץ גם עצה זו, להתרגל לברך ברכת המזון מתוך הכתב, ובכך להתרגל לברך ברכת המזון כראוי, ולזכות לשפע האוצרות הטמונים במצוה היקרה הזו!

מתפלל ומפסיק, לא יכולתי לעמוד בזה. כל הישיבה כבר גמרו, ירדו לחדר האוכל, רציתי לברך על הבשמים כמנהג, לא בירכתי כי הריח שהיה לי היה יותר טוב. וכך נמשך שלושה ימים, הייתי מתעורר ובדק אם הריח קיים. ומאז הפסיק כל הלחץ בדיבור, כל מי שהכירני לפני כן לא יכול להאמין שאני מוסר דרשות, ובזכות מאורע זה כוננו כל מוסדות הישיבה ת"ל.

אין נועם כנועם העליון, כהשראת השכינה!!
ראיתי בספר ששואל, מדוע מברכים בבוקר "שלא עשני גוי" ולא מברכים "שעשני יהודי". ואמר, אתה קובע כמה אתה יהודי, אתה שומר שבת בדקדוק, אתה עושה מצוות בשמחה, אתה יהודי, אתה לומד תורה, אתה מקדש את עצמך - אתה יהודי. "שלא עשני גוי" הוא יתברך לא עשה אותך גוי אז תדאג להיות יהודי כהלכת! יהודי ירא שמים! בידך חלילה שיהיה לך דין גוי! אין אפשר לזלזל במתנה זו, לאבד השבת הקדושה מתנה מאת בורא העולם, יהלום של מיליארדי קראט, ואנו מאבדים אותה לריק? מאבדים אותה למשחקים, לאבדון.

אומר הקב"ה: "מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, לך והודיעם" שבת קודש היתה בגנזים של הקב"ה, נבין מזה שאין דבר יקר כמו שבת קודש, הודע להם שהשבת היא בין גנזי, שיכירו בערך שלה, שלא ימכרו אותה בזול. אדם מקבל מתנה ממלך בשר ודם, ממסגר אותה ומראה לכל העולם, אנו מקבלים מתנה ממלך מלכי המלכים הקב"ה, צריך לרקוד משמחה כל השבת, זכיתי ואני יהודי, אני שומר שבת.

וידוע שאינו דומה מאור פניו של אדם בשבת, למאור פניו בחול. הפנים של האדם הם הראי של הנשמה, פנים זה מלשון פנימיות. הפנים הם הראי של הלב, של הנשמה, לכן חכמת אדם תאיר פניו. מי שמזכך עצמו הנשמה שלו טהורה, הפנים שלו גם הן מאירות. הנה משה רבינו עלה לשמים ארבעים יום וארבעים לילה, מה עשה שם? למד תורה עם בורא עולם, וברדתו - קרן עור פני משה. הנשמה שבמוח מאירה את הפנים. עד שלא יכלו לדבר איתו. חז"ל אומרים שתלמיד חכם הוא כמו שבת. כי מה שעם הארץ מרגיש בשבת, מרגיש תלמיד חכם בכל השבוע. שנזכה לשמור שבת כהלכת!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ד רש רבי יעקב אבוחצירא זיע"א: אמרו חז"ל מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת - היינו כל הששה ימים הם ערב שבת, אם אתה כל השבוע שומר עצמך, הולך לשיעורי תורה, שומר על עיניו ליבו ופיו, לפי הכנה שלו כך יקבל אורות עליונים בשבת קודש. כל שבת מוסיפה לאדם קדושה. אם אינו מוכן מספיק לא יכול להכיל קדושה כ"כ, כמו נורה קטנה שאינה עומדת בזרם חשמל גבוה. ומי שמקדש עצמו יש לו גם הרגשות עדינות להרגיש מעט מהקדושה.

ומסופר על רבי אלימלך מליזענסק זיע"א כשהיה חוזר מהמקוה בערב שבת, מתבטא: מאן יכל לסבול ריחין עילאין קדישין. מי יכול לסבול הריחות העליונים הקדושים. ומה היה מרגיש בשבת עצמה! וזה אומר המנורה הטהורה רבי אלימלך!

לא אוכל לחשות מלהזכיר הריח הטוב, אשר זכינו פעם בחסדי ה' עימי, אספר בקצרה לחדשים מקרוב ומרחוק באו. בהיותי ילד לא היה דיבורי רהוט, הרב לא היה מבין אותי, רצו לשלוח אותי למרפאים שונים, בישיבה היה הרב אומר לי אתה יודע מה אני עומד לומר לך, עדיף שתדבר פעם ברור משלוש פעמים לא ברור. דרשתי בבית כנסת המשהדים ואמרו לי לא הבנו מילה! יום אחד, היה זה ר"ח אדר שחל בחמישי

ושישי, שלחוני צדיקים עם עוד בחורים למירון, למטרה מסוימת וקיבלנו ברכת הדרך מהרב שרעבי זצ"ל, ושם קראתי בקול ונעימה אדרא זוטא על ציון הרשב"י, לאחר זמן בא יהודי זקן ונעמד לידי. לאחר כמה דקות מגיע זקן נוסף ונעמד לשמאלי. עמדתי ואמרתי שם אדרא זוטא, והם קוראים עימי, וההרגשה נפלאה, כאילו הכל מובן. לאחר כעשרים דקות ביקש הראשון רשות ללכת, ואמר שיחזור, ולאחר כמה דקות גם השני, חיפשתים ולא מצאתים. לא היו אז שכחים אנשים, הלכנו לישון, קמנו לפנות בוקר לקברו של רבי יוחנן הסנדלר, שם בירכנו על הבשמים, והתפללנו בנין בציון הרשב"י. התפללנו בבית הכנסת היכן שהציון של רשב"י, הרמנו את הראש מהציון והרגשתי ריח גן עדן. לא ידעתי מה זה, כל הדרך לירושלים הרגשתי בריח הנפלא, מלבד כל הניסים שהיו לנו בהליכתנו וחזרתנו. הלכתי למקוה ביום שישי והריח מתחזק, בתפילת הלחש בליל שבת כמה שאני מוכן יותר הריח חזק יותר. מרוב מתיקות הריח לא יכולתי להמשיך, הייתי

ההקדשה השבועית

הוצים הם אנום לתקיים
אלפי טלום יאר משרש
הנצלחתם אז לעיני קדושת
התקשרו עכשיו: 05-04-205-01-01

לישמע
ידן חיה בת הדס
יוסי בן חלן
צורי בן רחל
דייזה בת חוה

לישיק
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ססיר בת עליזה
ליך בת עליזה

לחולנת
אסף בן חיה
רושי בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לעילי ששבת
שלמה בן ג'ון
סיגלית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן ילנדה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

הרחב פיך ואמלאהו

סיפור הגר"י זילברשטיין שליט"א:

הסיפור התרחש לפני כשישים שנה.

זכורני כאשר הייתי בשוויץ בתקופה ההיא, כל המדינה דיברה על כך. חמיו של מלך מרוקו היה אדם פשוט שהתגורר בכפר קטן הרחק מעיר הבירה. כאשר רצה המלך לבקר את חמיו, הוא עשה זאת באישון ליל, כדי שלא להטריח את שיירת המאבטחים הנוסעת בדרך כלל צמוד לפמליית המלך. חסן היה מגיע אפוא לבדו, בשעה מאוחרת מאוד בלילה, ואיש לא ידע בבואו ובצאתו. ליד בית חמיו של המלך התגורר יהודי פשוט, שהיה איש טוב לב שהתחבב על חמיו של המלך, שהוקיר מאוד את שכנו היהודי. כמובן שבתור שכן, ידע היהודי על ביקוריו של המלך אצל חמיו, אבל לא גילה על כך לאף אחד.

פעם, פנה היהודי אל שכנו, ואמר לו: "עשה לי טובה, כאשר חתנך המלך חסן יגיע אליך לביקור באישון ליל, תדפוק אצלי בדלת. אני רוצה להיכנס אליך לזמן קצר מאוד, כי אני מעוניין לברך על חתנך את הברכה ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שנתן מכבודו לבשר ודם". חמיו של המלך נענה לבקשה, ואכן לא עברו לילות רבים והוא דופק על דלת שכנו היהודי, ומודיע לו שהמלך נמצא בביתו.

היהודי נכנס, והביא איתו גם את בנו הקטן, שעמד לחגוג בעוד ימים ספורים את יום הבר מצוה שלו, ושניהם קדו לפניו וברכו את הברכה. המלך חסן התעניין מה היא ברכה זו, והשכן היהודי תרגם לו את הברכה לשפה הערבית. המלך התרגש מאוד, וחמיו גם ציין בפניו שהיהודי הזה הוא אדם טוב לב במיוחד, ואהוב מאוד על כל תושבי הכפר. המלך מתעניין על גילו של הילד, והיהודי מספר לו שעוד מספר ימים הוא מתכוון לחגוג את בר המצוה שלו, תוך שהוא מסביר ומפרט בפני המלך מה היא בר מצוה, ועל קיום המצוות בכלל.

חסן שמע את כל הדברים, ומוציא מכיסו פנקס צ'קים של בית המלוכה המרוקאית. 'מצאתם חן בעיני, ואני רוצה לתת מתנה לבנך, לקראת הבר מצוה שלו', אמר המלך. ומה הסכום שהיה כתוב בצ'ק המלכותי? חמישים אלף דולר טבין ותקילין! וצריך לזכור שמדובר לפני שישים שנה. האב היה המום. 'לשם מה אתה צריך לתת, אדוני המלך, סכום עתק שכזה? וכי לא היה מספיק באלף דולר או לכל היותר

הזאת אספר לך מעשה שהיה:

גרתי בגאולה בדירה בת שני חדרים, וגם זה לא היה שלי אלא בדמי מפתח. בני הקטן מאוד רצה לעבור דירה לדירה גדולה. אמרתי לו זה חלום, בקושי אנחנו גומרים את החודש, ומנין יהיה לנו כסף לקנות דירה חדשה. אמר לי בני, אני אתפלל להשם.

בליל הסדר, כשרנו לשנה הבאה בירושלים, סיים בני: "ובדירה חדשה". אמרתי לו, כבר אמרתי לך זה חלום, אבל בני לא הרפה. שרנו מספר פעמים לשנה הבאה בירושלים, ובני מוסיף ובדירה חדשה.

כמה ימים לאחר חג הפסח, דופקים אצלי שני יהודים נכבדים ומבקשים להיכנס לביתי לדבר עמי. אמרתי להם, אם אתם רוצים כסף אני כבר אומר לכם מראש אין לי כסף. אמרו לי לא, איננו זקוקים לכסף, ברצוננו לדבר עמך.

הם נכנסו לביתי ואמרו לי: אנחנו תלמידים של אחד הרבנים בארה"ב, והוא חפץ לבנות בית מדרש כאן בירושלים, והוא הצביע על הדירה שלכם שכאן ברצונו לבנות את בית מדרשו, ולכן אנחנו חפצים לקנות ממך את הדירה.

אמרתי להם: תראו, אני גר כאן בדמי מפתח, ואין לי כסף לקנות דירה חילונית. שאלו אותי: מה אתה רוצה בתמורה? וזה עלי דעתי ואמרתי להם: אני רוצה דירה בבניין ההוא שזה עתה נבנה. אמרו לי אין בעיה, אנחנו קונים עבורך דירת ארבעה חדרים בבניין ההוא.

לשנה הבאה כבר ערכנו את הסדר בדירה החדשה, כפי שבני ביקש והתפלל.

ממשיך רבי מאיר, לא כל כך האמנתי לסיפור בשכונתי גר חתנו של אותו רב, נגשתי וסיפרתי לו את הסיפור ששמעתי זה עתה, ושאלתי אותו אם הסיפור נכון. בתחילה ניסה להתחמק, אך כשלחצתי עליו אישר את הסיפור ואמר אכן, הסיפור היה בדיוק כך. (ווי העמודים)

אלפיים? - שאל. השיב לו המלך: 'מלך לא יכול להרשות לעצמו לתת מתנה של אלף או אלפיים דולה. מלך הוא ה'כתר' של האומה, וכשהוא נותן מתנה, היא חייבת להיות מתנה מלכותית'.

המסקנה מסיפור זה, צריכה להיות בענין התפילה. אם למלך המרוקאי אין בעיה להעניק חמישים אלף דולר לילד בר מצוה, הרי על אחת כמה וכמה שכאשר אדם שוטח את בקשותיו לפני הקב"ה יש ביד מלך מלכי המלכים להעניק לו את כל מה שהוא מבקש, שהרי הכל נתון בידיו ואין מי שיאמר לו מה תעשה ומה תפעל.

זה מה שאנו אומרים בתהלים: "הרחב פיך ואמלאהו", וכתב רש"י בברכות (דף נ.). 'לשאל כל תאותך', דהיינו שאדם יכול להרחיב את פיו בתפילה ולבקש גם על הדברים הגדולים ביותר, כי גדול מלכנו למלא כל משאלותינו.

תפילה היא הביטוי המעשי של האמונה. יהודי שמאמין ומתפלל בתמימות, זוכה לקשר ישיר עם בורא עולם. כשיהודי פונה אל בורא עולם במילים שלו ובשפה שלו ומשתף אותו בחייו באופן חי ופעיל, זוכה שתפילתו מייצרת כלים לקבל בהם את השפע, וככל שהאמונה והתפילה שלמים יותר, כך הכלים יפים ושלמים יותר.

עוד סיפור מדהים שסופר לגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מרבי מאיר קליין שליט"א.

מספר רבי מאיר: אני מלמד בחיידה, ובתלמוד תורה שבו אני מלמד יש עובד שבתפקידו הוא עוזר למזכיר. הוא ממונה על הצילומים של דפי עזר למלמדים. אני יודע שמשכורתו היא נמוכה, אך הייתי בטוח שהוא עושה את עבודתו רק כריפוי בעיסוק, כי הוא גר באחד הבניינים היקרים ביותר בירושלים.

באחד הימים הוא ניגש אלי ושאל אותי אם יש לי כספי מעשה, כי נשתרגה עליו איזה הוצאה כספית חריגה, ואין לו כסף. אמרתי לו בפליאה "לך חסר כסף? הרי אתה גר בבניין כמעט היקר ביותר בירושלים, ומנין היה לך כסף לקנות דירה יקרה כזאת?"

והוא ענה לי: זה נכון שיש לי דירה יקרה מאוד, אבל הכל עד הדלת. בתוך ביתי שוררת עניות מרודה, ואם אתה שואל כיצד הגעתי לדירה

"הייתי בטוח שהוא עושה את עבודתו רק כריפוי בעיסוק אבל הוא גר באחד הבניינים היקרים בירושלים..."

הלכות הדלקת נרות שבת

שאלה: כמה נרות צריך להדליק לכבוד שבת?

כתב מרן בשלחן ערוך (סימן רסג סעיף א), יהא זהיר לעשות "נר" יפה, ויש מכוונים לעשות שתי פתילות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמונה ומבואר יוצא, שמעיקר הדין מספיק בנר אחד ויש ענין להדר בשני נרות. וכן נהגו. אולם כתב הרמ"א (רבינו משה איסרליש זצ"ל) על השלחן ערוך, ויכולין להוסיף ולהדליק כי יכולין להוסיף על דבר המכוון נגד דבר אחר.

ויש שכתבו, שאף שיכולין להוסיף על דבר המכוון, מ"מ נראה ברור שיותר טוב שלא להוסיף, ושהמנהג הנכון להוסיף באמצע הבית ובחדרים אחרים כפי הצורך, שבצורה כזו יש היכר לב' הנרות שהם כנגד זכור ושמונה.

ויש שהביאו שיש מדליקים שבעה נרות כנגד שבעה עולים לתורה בשבת. ויש שכתבו שהוא כנגד שבעה קני המנוחה. ושכן נהג האר"י ז"ל. ויש שהביאו שיש מדליקין עשרה נרות כנגד עשרת הדיברות.

ויש שכתבו שיש נשים שכאשר יולד להם בן או בת מוסיפין נר אחד. שעל ידי זה יזכו לבנים וחתנים תלמידי חכמים, והביאו סמך לדבר מהגמרא (שבת כג:). מ"מ אין להפיר את שלום הבית בגלל זה, שזהו הפך הכונה של נר שבת שהוא משום שלום בית.

למעשה: מעיקר הדין די להדליק נר אחד לכבוד שבת. ומכל מקום מנהגינו להדליק לפחות שני נרות, אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמונה וכל אשה המרבה בנרות לכבוד שבת הרי זו משובחת. ויש הנוהגות להדליק שבעה נרות. ויש המדליקות נרות כמספר הנפשות של בני הבית. ואמנם המנהג הפשוט הוא להדליק ב' נרות, ואין מוסיפין עליהם. ואם רוצה להוסיף והבעל אינו מתנגד, נכון שבזמן שמתחילה לנהוג להוסיף, תתנה שאינה מקבלת עליה מנהג זה בנדר, ואז תוכל לשנות מנהגה בלי התרה אם תרצה. (ילקוט יוסף שבת כרך א ח"ב עמ' כד-כט)

שאלה: חייל שמדליקין עליו בביתו, האם צריך להדליק נר שבת כששובת בבסיס?

המקור של דין זה הוא מהמשנה (שבת לא:), על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות וכו' ובהדלקת הנר.

והנה יש דין שאומה, אורח שאין לו חדר מיוחד, וגם אין מדליקין עליו בביתו, צריך להשתתף בפרוטות. (שלחן ערוך סי' רסג ס"ז). והיוצא מזה, שעל האדם עצמו חל חיוב לקיים מצות הדלקת הנר על אף שבאותו בית כבר יש מי שמדליק, צריך להשתתף בפרוטות, אבל אם מדליקין עליו בביתו פטור ואינו צריך להשתתף בפרוטות. ולפי זה חייל שמדליקין עליו בביתו היה מקום להגיד שיהיה פטור מהדלקת נרות שבת.

אמנם בטעם המצוה כתבו הראשונים שהוא משום עונג שבת, שאם לא יהיה אור בביתו בליל שבת, יתקל בכסא וכדומה ויתבטל השלום בביתו. וכן בני ביתו מצטערים לישב בחושך. וכן יש בה משום כבוד שבת. ויש שאמרו שהדלקת הנר משום שיסעוד במקום עונג, שלאכול בחושך אין זה עונג, שאין שביעה אלא במראית העין. ועוד שמא יפול זבוב במאכל או שום דבר איסור ואינו רואהו. לפיכך אמרו רבותינו, הדלקת נר בשבת חובה כדי שיתענג בשבת במאכל ובמשתה.

ומכאן נלמד שעיקר התקנה היתה שבבית יהיה נר דלוק (וגם יש מצוה על האדם עצמו להדליק נר כנ"ל). ולפיכך חייל שמדליקין עליו בביתו, אם יש לו חדר מיוחד על אף שבזמן שהותו בבסיס, הצבא מספק לו אוכל ושינה, כיון שבאיזה זמנים ילך וישבו לביתו, חשוב כאורח וחייב להדליק נרות שבת בחדר אוכל, ואם הדליקו כבר בחדר אוכל ידליק בחדרו (שהוא עיקר דירתו).

ולהלכה, חייל שעושה שבת בבסיס צריך להדליק נרות שבת בחדר המיוחד לו, ובברכה. וצריך שהנרות יהיו גדולים שיעור שכאשר יחזור לחדרו, הנרות ישארו דלוקים. ואם אין אפשרות להדליק בנרות מכל סיבה שהיא או ידליק במנורת לילה או בפנס, ואם המנורה מפריעה לחיילים אחרים, יעשה שרון שבת למנורת לילה שתיכבה בשעה שאמורים ללכת לישון או שישים את הפנס בתוך הארון וכשיגיע לחדרו בערב יפתח את הארון להננות מאור הפנס. ואם יש בחדר כמה חיילים הישנים שם, האחד ידליק בתורנות והאחרים יוצאים בזה די חובתם. (ילקוט יוסף כרך א ח"ב עמ' ע-פה)

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

מי ימצמץ ראשון (המשך)

חשוב לציין, כי כאשר הורים אינם עקביים ולא מצליחים להטיל על הילדים משמעת איתנה בצורה נחושה – אזי, מלבד הרס המשמעת בבית והפיכת החיים בו לבלתי נסבלים, הילדים עצמם יוצאים ניוזקים ונפגעים מכך. מתברר, שהילדים לא רק מנצלים לרעה את חולשות הוריהם, אלא גם "משכפלים" את עצמם כיצורים חלשים וחסרי הגנה.

מחקרים הוכיחו, שילדים שהגיעו מבית נטול משמעת סבלו מחוסר בטחון עצמי, יותר מילדים אחרים שגדלו וחונכו בבתים ממושמעים. שימו לב לשורותיים הבאות:

יותר ממה שההורים רוצים בילדים ממושמעים, הילדים חפצים בהורים חזקים שיציבו להם גבולות.

הילדים פשוט מרגישים יותר בטוח עם הורים שיודעים לעמוד על דרישותיהם. זה נותן להם תחושה של "קרקע יציבה", הרגשה שיש להם על מי לסמוך. ובדרך כלל, הורים עקביים משמשים מקור גאווה לילדיהם, עד זקנה ושיבה.

יתר על כן, טוענים המומחים, ילד המנסה את הוריו בהפרת הכללים, היה מעדיף בתת הכרתו להיענש מאשר להמשיך ו"לחגוג" על חשבון העצבים הרפויים של ההורים. אחרי ככלות הכל, הילד מודע לעובדה שהוא חסר אמצעים וידע מספיקים, כדי שיוכל לקבוע לבדו את סדר יומו והוא היה מעדיף להפקיד זאת בידי הוריו ומחנכיו. בנסותו להפיר את הכללים ולשבש את סדר היום, חולשתו מצד יצרו היא הגוררת אותו לפעול בחוסר משמעת ובצורה משוחררת (או מופקרת). אבל לאמיתו של דבר, הוא היה מאוד רוצה שייסיעו לו להיות חזק – גם במחיר של עונש שיעמידנו על מקומו. וכאשר ההורים נגררים אחר חולשתו של הילד וחושפים בכך את חולשותיהם, הרי שהוא חש עצמו כחי בסביבה בלתי מוגנת, שכן אם אי אפשר לסמוך על ההורים שיגנו על כוחה של המלה שלהם, מי יתקע כף שיש להם הכוחות הדרושים להגן עליו מפני כשלונות אפשריים בחברה או מפני אתגרים קשים בלימודים? התוצאה הכמעט מתבקשת היא, שהילד גדל להיות מפוחך, חסר בטחון עצמי, שאינו יודע את מקומו ואינו מרגיש בטוח במעמדו.

הורי הנגררים אחרי ילדיהם גורמים לעצמם ולידיהם נזק נוסף: הילדים פשוט מפסיקים להעריך את מה שהם מקבלים מן ההורים!

לעובדה מצערת זו התוודעתי מקרוב כאשר שוחחתי עם בחור, שהיה משוכנע שהוריו אינם מעניקים לו מאומה. מתוך טענות אלו נגרר הבחור לתסבוכים, שכללו חששות שמא פשוט אינו אהוב עליהם. הכרתי את משפחת בית הוריו וידעתי כי הם משקיעים את כל אשר להם בילדים ומעניקים להם ככל אשר ידרש להם. התפלאתי לשמוע, כי הבן מרגיש כמי שאינו מקבל מאומה. את פליאתי זו, שטחתי בפני הבחור והופתעתי לשמוע את דבר התשובה שלו: "כן. ודאי שהם נותנים לי מה שאני רוצה, אבל זה רק בגלל שהם לא מעזים לומר 'לא'..."

כך מרגיש ילד, שהוריו אינם יודעים שלא להיענות לדרישות בלתי מוצדקות אלו. בראותו, כי הוא מקבל בכוח הזרוע את אשר לא חפצו הוריו לתת לו קודם לכן, הריהו מסיק לעצמו כי כל אשר נותנים לו הוריו – כולל משחקים יקרים וביגוד מתוצרת מעולה – הם אינם נותנים לו, אלא מתוך שהם חוששים לומר לו לא.

נוכחתי (שוב!) לדעת, כי הורים יכולים לתת את כל כולם לילד ולדאוג שלא יחסר לו מאומה בחיים, אבל מאחר והם לא יודעים לומר "לא", ה"כן" שלהם פשוט הופך להיות משהו זול, חסר ערך וחסר הערכה...

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

נהג מקצועי

זאת, מיד תנוח דעתו ויהיה רגוע. ככל שתגדל ידיעת האדם בגדלות ה' כוחו ופעולותיו, כך יצליח לממש את הבטחון בו. ויודע, הכוונה ידיעה מדעית במוחש ולא רק מאמין, "יודעת היום והשבות אל לבבך"!

כמו שאדם נוסע באוטובוס הוא סומך על הנהג שיודע להנהיג, ויש לו רשיון ציבורי, ומסתדר גם בסיבובים מסוכנים, אף אחד לא בודק את הנהג, כולם יושבים רגוע ואפילו נרדמים בדרך, סומכים על הנהג.

כך צריך להיות רגוע בחיים, ולא לפחד אם מישהו פתח חנות מתחרה על ידך, או שיפטרו אותך מהעבודה, או אם אשתך תעזוב אותך ומה יהיה עם הילדים, תזכור "ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה"!

הפסד נוסף של הבטחון הוא מראה העינים. אדם לומד ויודע הרבה, אבל כשרואה משהו בעיניו זה משכנע אותו יותר מכל הלימוד. כמו שאמרו חז"ל "תא חזי גדול מתא שמע", כלומר בלשמוע יש הרבה לימוד הבנה והשכלה, אבל לראות משהו זה משכנע הרבה יותר מהשמיעה. ולכן הקושי שיוצרים מראות העינים קשה להתגבר עליהם, ואומר הגאון מוילנא שאין חומר כביסה בעולם, שיכול לכבס ולמחוק לך את מה שראית.

גם אנחנו יודעים הרבה ידיעות, אבל אנחנו נתקלים במקרים שסותרים את כל הידיעות. אם חבר מציק לך, השכל אומר שזה לא הוא אלא הקב"ה מציק לך, אבל בעינים אתה רואה שזה החבר. השכן מתקשר לעירייה ומלשין עליך על המרפסת שבנית, בשכל למדת שזה הקב"ה מלשין עליך, אבל העין שלי אומרת שזה השכן!

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתרנו
להרצאות נוספות בקרו באתר "שיבת אור דוד"

אחד מתלמידי האר"י ששמו הר"י גיקטיליא, כתב בספרו "שערי אורה", איך מותר לנו לשחוט בעלי חיים, והרי כתוב "ורחמיו על כל מעשיו", ואם הוא מרחם, איך ה' מתיר לשחוט בהמה לאכילת אדם. והתירוץ בתחילת הפסוק כתוב "טוב ה' לכל", כשה' ברא את הבהמה הוא שאל אותה אם היא רוצה להישחט, ואמרה כן.

למה? כי לבהמה אין נשמה עליונה לדעת מעשי ה' וגבורותיו, ועל ידי השחיטה עולה הבהמה למדרגת אדם, שיודע ומכיר את ה', ורחמים היא לבהמה, וגם אדם שנפטר עולה למעלת המלאכים, וזהו סוד "אדם ובהמה תושיע ה'", והכל מצד הרחמים. וזה הטעם למה אסור לעם הארץ לאכול בשר, כי הוא רוצה רק גשמיות ולא רוחניות, וסתם להרוג בהמה אסור אלא למי שעוסק בתורה.

יוצא מדבריו שאפילו השחיטה היא מרחמי ה' יתברך.

ומסופר בתלמוד על אותו עגל שהלך אצל רבינו הקדוש וביקש שלא ישחטוהו, אומר הבן איש חי שהעגל רצה שרבינו הקדוש ישחט אותו ויאכל אותו, ורבינו הקדוש אמר לו, "לך כי לך נוצרת", שהגויים יאכלו אותך, זו היתה ה"אכזריות" של רבי! העגל רצה שאיש של תורה יאכל אותו!

מי שמתבונן בדברים הללו רואה את רמת ההשגחה של ה', ורחמיו על ברואיו, הוא מסיר כל חרדה ודאגה מלבו, ה' דואג לך יותר ממה שאתה דואג לעצמך.

להגיע לבטחון זה דרך הידיעה מיהו ה', רם וגדול ה' המגביה לשבת, המשפילי לראות בשמים ובארץ, מקימי מעפר דל", יורד לעפר לשפלים לתולעים, בכולם הוא מטפל בהנהגת רחמים, בשמירה ובטחון, ומי שמפנים

קבעת עיתים לתורה?

אור החיים הקדוש
פירוש אור החיים על התורה
בכל מוצ"ש בשעה 22:00

הדרשה השבועית
בכל יום רביעי בשעה 22:00
רחוב במכבים 108 בני ברק
ניתן לצפות באתר הישיבה Rabenu.com
ובערוצי הלוויין

שיעור שבועי
מוסר | יהדות | הלכה
בכל יום שני בשעה 20:00

חשוב לדעת!
ניתן לצפות בכל הדרשות של הרה"ג דניאל זר שליט"א באתר הישיבה "אור דוד" ובמגוון רחב של רבנים נוספים בכל הנושאים